

Efesierbrevet – Vem tror du att du är? – del 12

---

12 Du är en Guds tjänare (Ef. 6:1-9) (Sarah Samuelson) 2019-01-27

Inledning

- ❖ Här avslutar Paulus den långa utläggning om det nya livet i Kristus som han påbörjade i Ef 4:17 och han gör det genom att ta upp två djupt praktiska aspekter av det kristna livet i form av två olika slags relationer: Relationen mellan föräldrar och barn, och relationen mellan slavar och deras herrar.
- ❖ Föräldrar/barn relationen kan vi alla lätt relatera till vårt eget liv, om du inte har egna barn så har du i alla fall en gång varit barn och har du inte dina föräldrar kvar i den här världen så har du i alla fall någon gång haft det.
- ❖ Men vad ska vi göra med Paulus undervisning till slavar och deras Herrar? Hur kommer det sig att Paulus verkar instruera utifrån en inställning av att slaveri är ett möjligt förhållande som kan kvarstå även bland kristna, han talar ju till både troende slavar och till troende slavägare? Borde han inte här ta tillfället i akt och kräva att var och en som har en slav ger denne fri, och uppmana var och en som är slav att kämpa för sin frihet?
- ❖ Svaren på de här frågorna kommer att leda oss in i två aspekter av livet i Kristus, som vi behöver förhålla oss till för att förstå hur vi rätt ska förhålla oss till dagens text och hur vi skall kunna applicera den på våra egna liv så här nästan 2000 år senare. De aspekterna är dels Bibelordets auktoritet i relation till vårt eget tänkande och dels Gudsrikets principer i relation till världens principer.
- ❖ Men låt oss först börja med den mer välbekanta relationen mellan föräldrar och barn.

12.1 Budordet – ära dina föräldrar

- ❖ Paulus första uppmaning riktar sig till troende barn: Lyd era föräldrar i Herren!
  - I Herren bör förstås som: Ni barn som lever i Kristus, lyd era föräldrar – i motsats till: Ni barn, lyd era föräldrar som är i Kristus. Nu Bibeln och Bibel 2000 har plockat upp den betydelsen och valt att översätta "i Herren" som det ordagrant står på Grekiska, med "för Herrens skull"
  - Den uppmaningen gäller oavsett om föräldrarna är troende eller inte. Så långt som det är möjligt åligger det en Kristen att följa budordet. "Hedra din far och din mor" i det här fallet genom att lyda sina föräldrar, medan det senare i livet kan ta sig andra uttryck.
  - Det finns tillfällen då man måste välja att lyda Gud mer än att lyda människor, och det gäller även för barn i relation till sina föräldrar. Om din mor eller far uppmanar dig till synd, eller förbjuder dig att göra något som gud uttryckligen påbjuder så kan du inte längre lyda dina föräldrar, men uppmaningen står ändå kvar att gå så långt som det är möjligt utan att därmed gå emot Gud.
- ❖ Paulus citerar här 2 Mos 20:12, uppräknningen av 10 Guds bud, och konstaterar att just det här budet åtföljs av ett löfte: "så att det går dig väl och du får leva länge på jorden"
  - Det finns någonting i att välja att hedra sina föräldrar som rör vid Guds välbehag. Att välja att leva så är ett val som Gud gärna och ofta vill välsigna, inte så att vi kan manipulera Gud och tvinga honom till att välsigna genom att vi "uppfyller" lagen, utan mer som att vi när vi väljer att leva så kan ha en frimodig förväntan på att det behagar Gud att välsigna våra liv därför att vi väljer att leva dem väl.
  - Gud är Fader – Fadern är Gud, och det rör vid Guds fadershjärta på något sätt när vi väljer att tjäna honom genom att hedra dem som gått före oss och välsigna dem på olika sätt. På vilket sätt hedrar du och jag våra föräldrar idag, och kan vi göra det mer?
- ❖ Den andra uppmaningen riktar sig till troende föräldrar: Reta inte upp era barn!
  - Precis som tidigare i uppmaningen till troende äkta makar så ger Paulus här olika uppmaningar baserat på vad den andra parten djupast behöver.
  - Föräldrar, i den arbetsamma och ibland kanske otacksamma uppgiften att fostra och vägleda barn efter Guds vilja i en värld som gör allt vad den kan för att dra barnen bort från Gud, blir djupt välsignade och får en mycket skonsammare börda att bära med barn som väljer att bejaka "Det som är rätt och riktigt" och lyda

sina föräldrar för Herrens skull även om de inte alltid själva håller med eller fullt ut förstår varför föräldrarna sätter gränser på ett eller annat sätt.

- Barn, i den turbulenta och många gånger frustrerande uppgiften att växa upp och få rätsida på tillvaron i en ständigt växande och förändrlig kropp, blir välsignade av att ha föräldrar som tar sig an uppgiften med kärlek snarare än med provokation.

12.1.1 Trasiga familjer – lidande

- ❖ Många av oss har inte haft förmånen att växa upp i en hel och alltigenom sund familjesituation. Du kanske är en av dem som bär på djupa sår antingen från barn som gjort uppror och förbrutit sig mot dig på något sätt eller gjort felaktiga val i livet, eller från dysfunktionella föräldrar som inte förmått ge dig det du hade behövt få som barn eller i många fall kanske förgripit sig på dig och skadat dig djupt. Hur skall vi då förhålla oss till det Paulus skriver här?
- ❖ Det är ett konstaterat faktum att trasiga familjerelationer orsakar stora mängder lidande i vår värld idag. Den felaktiga reaktionen på det konstaterade faktumet har lett till att vi i Sverige idag har byggt ett familjefientligt samhälle, där kärnfamiljen som bärande beståndsdel i samhällsbygget inte bara är utmanad utan i stort sett utplånad.
- ❖ Men lösningen för att minska lidande orsakat av trasiga familjer stavas inte utplånande utan upprättelse och för den som är i Kristus är detta inte längre ett problem.
- ❖ Andefyllda, troende kristna är de enda som har en verklig lösning på lidandets problem och den lösningen finner vi vid Jesu kors, och där behöver vi upptäcka en underbar aspekt av Jesu försonande död på korset.
  - När Jesus offrade sitt liv på Golgata så gjorde han det inte bara för all synd som du personligen har begått eller någonsin kommer att begå, utan även för all synd som har begåtts mot dig!
  - Det innebär att du alltid kan bli försonad och fri från alla sår, vilka hemskheter som än har begåtts mot dig i ditt liv. Jesus har besekrat den synden och han har möjlighet att bringa försoning för den, oavsett vem som förbrutit sig mot dig och på vilket sätt det skedde.
  - Vägen till den friheten går genom förlåtelsen, genom att Jesus har gett dig förlåtelse för all din synd, kan du i honom också få kraft att förlåta allt som begåtts mot dig och den viljehandlingen – att släppa taget om vrede, bitterhet, sorg och alla andra negativa känslor kopplat till ditt lidande och lämna dem alla till Jesus och välja att förlåta dem som förbrutit sig mot dig, blir du ställd i försoningens tjänst och du blir för evigt befriad från bördorna av lidande som tyngt ned dig.

12.2 Slaveri och tjänande i vår tid

- ❖ Så kommer vi då in på den sista uppmaningen och den riktar Paulus till slavar och till de som har slavar i sin tjänst. I SFB 15 översatt det "Tjänare" men ordet i grundtexten betyder kort och gott slav – en person som inte är fri utan ägs av en annan människa.
- ❖ Hur kan det komma sig att Paulus förutsätter att det finns slavar och att han inte kräver att den som har slavar omedelbart sätter dem fria? Hur kan det komma sig att Bibeln verkar tillåta, snarare än fördöma slaveriet?
- ❖ Vi skall använda de här frågeställningarna för att dra fram och belysa två oerhört viktiga aspekter av livet i Kristus, och sen se om vi kan besvara frågorna utifrån den förståelsen.
- ❖ Innan vi börjar med det, så behöver vi göra en väldigt viktig distinktion gällande vad som avsågs med "Tjänare/Slavar" i Nytestamentlig tid, kontra vad vi förknippar det med idag:
  - Den första och viktigaste distinktionen är att slaveri på bibelns tid inte hade någonting överhuvudtaget med ras eller etnicitet att göra utan enbart med social status och det ekonomiska systemet.
  - Människor kunde sälja sig själva och/eller sina familjer som slavar när de inte längre kunde försörja sig eller betala sina skulder. Omvänt så var det också möjligt att bli löst ur slaveri genom att bli köpt fri, att någon betalade priset för friheten och det förekom till och med att slavar kunde köpa sin egen frihet.
  - Slavar var inte begränsade till de lägsta och mest förnedrande arbetsuppgifterna, det fanns slavar som var högt uppsatta tjänstemän (som Joseph i Egypten), läkare, föreståndare och så vidare.
  - Den andra distinktionen är att det finns ett klart och tydligt bibliskt fördömande av slavhandel och människorov (2 Mos 21:16, 1 Tim 1:8-10), det slaveri som förekom och som var en normal del av samhället

under Bibelns tid var inte, som var fallet med slaveriet i USA, resultatet av rasförtryck eller människorov (annat än i krigstid) utan resultatet av ett ekonomiskt system.

- Vi ska inte förvara slaveri och vi skall vara tacksamma att vi lever i en tid och ett land där sådant inte längre förekommer på det sättet, men vi skall dra några mycket viktiga lärdomar ur den här texten och det faktum att den finns i våra Biblar

12.2.1 Bibelns auktoritet och vårt tänkande

- ❖ Den första principen eller aspekten som vi ska ta ur den här texten är förhållandet mellan Bibelns auktoritet och vårt eget tänkande. Man skulle kunna tänka sig två sätt att tänka, baserat på ordning av auktoritet.
  - Antingen kan man utgå från vårt moderna tänkande som auktoritet och resonera såhär:
    - Slaveri är alltid moraliskt förkastligt i alla former och alla tider
    - Bibeln tillåter att det förekommer slaveri
    - Alltså är Bibeln inte en trovärdig källa till moralisk sanning.
  - Eller så utgår man från förståelsen av Bibeln som Guds uppenbarade ord och sätter den som högsta auktoritet i andliga och moraliska frågor, och resonerar såhär:
    - Bibeln är vår trovärdiga källa till moralisk sanning
    - Bibeln tillåter att det förekommer slaveri
    - Alltså kan inte slaveri vara moraliskt förkastligt i alla former och alla tider
- ❖ Det viktiga här är inte vad vi kommer fram till angående slaveriets vara eller inte vara, vi är fortfarande djupt tacksamma att det avskaffats i större delen av världen, utan det viktiga är att vi lär oss att se och undvika fallgropen av att göra postmodernt moraliskt tänkande till en högre auktoritet än Bibelordet.
  - Det är frestande att avfärda den här texten som "Kulturellt betingad" och tänka att "Det gällde då men nu vet vi bättre", men då riskerar vi att hamna väldigt snett i vår bibelsyn.
  - Den stund vi inte längre bejakar sanningen om Bibelns status som Guds ofelbara uppenbarelse till oss, den som reformationen formulerade som "Sola Scriptura" – att bibeln och endast bibeln är får källa till uppenbarelse om vem Gud är och vad Gud avser, så hamnar vi i stora bekymmer.
  - Om inte Bibeln är högsta auktoriteten gällande andliga ting, vem eller vad är det i så fall som är högsta auktoritet och vems åsikt skall vi lita på?
  - Om vi kan/bör/skall välja och vraka vilka texter i Bibeln vi skall ta till oss och vilka vi skall förkasta, vems urval gäller och för hur länge?
  - Om inte den helige andes närvaro i varje troendes liv är tillräcklig för att ge all förståelse som krävs för att nå fram till frälsningen i Kristus, vems ord är det då som gäller?
- ❖ Att utröna vad som är Guds vilja och vad som är moraliskt rätt och fel kan aldrig vara en demokratisk process för Guds församling, det måste vara en teokratisk process där Gud är den som har sista ordet, annars tappar vi fotfästet totalt och dras in i den ursprungliga lögnen från 1 Mos 3:1 "Skulle då Gud ha sagt..."

12.2.2 Gudsrikets principer

- ❖ Den andra aspekten vi ska plocka fram ur texten är den om Gudsrikets principer. Jesus ställer allting upp och ner när han undervisar om Guds rike:

"Ni vet att folkens ledare betar sig som herrar över dem och att stormännen härskar över dem. Men så ska det inte vara bland er. Nej, den som vill vara störst bland er ska vara de andras tjänare, och den som vill vara främst bland er ska vara de andras slav. Så har inte heller Människosonen kommit för att bli betjänad, utan för att tjäna och ge sitt liv till lösen för många" (Matt 20:25-28)
- ❖ En av anledningarna till att Paulus inte ställer kravet på de som äger slavar att de skall frigges är att det inte spelar någon som helst roll i Guds rike om du är slav eller fri i världens ögon. Den som är i Kristus är fri om han än är slav, den som är slav under synden är bunden om han än är aldrig så fri i världen.
- ❖ Jesus upphöjer tjänaren och tjänandet till absolut högsta status, den som vill vara främst i Guds rike skall vara allas slav! Det är också därför som Paulus skriver som han gör: Var och en som gör något gott skall få sin lön av Herren, vare sig han är slav eller fri.

- ❖ Återigen gäller det här inte slaveriets vara eller inte vara, utan det gäller lärdomen att vi måste akta oss för att se på verkligheten med världens ögon. Vi kan riskera mycket ont genom att sätta personlig frihet och självförverkligande eller andra postmoderna ideal över det som Jesus håller upp som exempel för oss, nämligen osjälviskhet, tjänande och utgivande.

12.3 Slutsats

- ❖ Hur skall vi då applicera detta på våra egna liv? Jo, vi har en modern form av ”tjänare” eller ”slav” om vi tillåter oss det uttrycket, som är i det närmaste av samma art som slaveriet under nytestamentlig tid, nämligen lönearbete som tvingande nödvändighet för överlevnad.
  - Om du och jag befinner oss i den situationen att vi är fullkomligt beroende av vårt lönearbete för vårt uppehälle och inte har några andra källor till inkomst eller försörjning än att kontinuerligt sälja vår tid, då är vi funktionellt lika ägda som vore vi slavar, fast vi ägs av våra tvingande omständigheter och inte av våra arbetsgivare. Du är helt fri att byta jobb, men är du inte ekonomiskt oberoende så är du inte fri att använda din tid efter eget bevåg utan kontinuerligt beroende av att sälja del av din tid i utbyte mot pengar för livets nödtorft.
  - Det förhållandet är, säger Paulus, inget ont i sig och alls inget hinder för dig att tjäna Gud. Och ser vi hans uppmaning ur det ljuset, så blir allt det han här säger direkt applicerbart på ditt och mitt vardagsliv.
    - Lyd era [arbetsgivare].
    - Visa dem vördnad och respekt med uppriktigt hjärta som ni gör mot Kristus
    - Var inte ögontjänare [på er arbetsplats] som försöker ställa sig in hos människor, utan var [kristusanställda] som gör Guds vilja helhjärtat.
    - Tjäna villigt och glatt [på din arbetsplats] gör det för Herren och inte för människor
    - Ni vet ju att var och en som gör något gott skall få sin lön av Herren, vare sig han är [lågavlönad] eller [företagsägare]
    - Och ni [chefer och arbetsgivare, ni som har anställda] gör på samma sätt mot [era medarbetare]
    - Och sluta hota! Ni vet att ni har samma Herre i himlen som de, och han är inte partisk.
- ❖ Gör det du gör till Guds ära, som barn, som förälder, som anställd eller som chef. Ära gud med ditt liv, lev ditt liv fullständigt i Kristus med den kraft som den helige ande ger.
- ❖ Sätt Guds ordet högt i ditt liv! Låt ordet vara dina fötters lykta och ett ljus på din stig, så går du inte vilse och undgår att hamna i frestarens garn.
- ❖ Lev efter Gudsrikets principer, tjäna andra, lev utgivande, mät inte med världens mått och lev inte efter världens villkor
- ❖ Och anpassa er inte efter den här världen, utan låt er förvandlas genom förnyelsen av ert sinne så att ni kan pröva vad som är Guds vilja: det som är gott och fullkomligt och behagar honom. Rom 12:2

AMEN!